

Tammisunnuntai Vaasassa

Tammisunnuntain juhlassa Vaasassa korostuivat vapaaehtoinen maanpuolustustyö, yhteistyö ja perinteiden vaaliminen

Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf on alueellinen kiltta, jonka toimialueeksi on määritelty Kristiinankaupungista Pietarsaaren ulottuva entisen Vaasan Sotilaspiirin alue, siis käytännössä nykyinen Pohjanmaan maakunta. Toiminta painottuu Vaasan kaupunkiin ja lähikuntiin. Kiltta on avoin kaikille maanpuolustustahoisille isännän ystäville, niin miehille kuin naisillekin. Isänmaallisten arvojen korostaminen, yleisen maanpuolustushengen ylläpitäminen ja kohottaminen sekä erityisesti veteraanien perinnön vaaliminen ja siirtäminen uusille sukupolville ovat killan keskeisiä tavoitteita ja toimintamuotoja.

Kilta on perustettu v. 1981 ja se viettää vuosipäiväänsä Tammisunnuntaina, Vapaussodan alkamisen muistopäivänä, tänä vuonna 27.1.2019. Killan vuosipäivänjuhlasta on 2000-luvulla muodostunut alueen maanpuolustusjärjestöjen yhteinen Tammisunnuntain juhla killan huolehtiessa edelleen juhlan käytännön järjestelyistä. Tämän vuoden Tammisunnuntain maanpuolustusjuhla koostui kolmesta tilaisuudesta: Seppeleenlaskusta Kasarmintorin Perinnemuurille, Vaasan Sotaveteraanimuseon 20-vuotisjuhlatilaisuudesta sekä Vaasan Kaupungintalossa järjestetyistä pääjuhlasta.

Seppeleenlasku ja kunnianosoitus Perinnemuurilla

Vaasan keskustassa, 1860-luvulta peräisin olevalla kasarmialueella sijaitseva Perinnemuuri on valtakunnallisestikin ainutlaatuisen maamme sotilashistoriaan liittyvä muistomerkki. Kasarmintorin Perinnemuuriin ovat saaneet laattansa kaikki 1550-luvulta lähtien Vaasaan sijoitettuna olleet joukko-osastot sekä Vaas-

Lippulinna järjestäytyneenä kunnianosoitukseen Perinnemuurin seppeleenlaskussa

sassa viime sotia varten perustetut joukko-osastot. Laattoja on kolmessa osamuurissa 25 kpl, laatoissa yhteensä n. 50 joukko-osaston nimet. Pohjanmaan Maanpuolustuskilta on ollut aktiivinen muuria kehitettäessä, se on mm. hankkinut suuren osan muistolautoista. Syksyllä 2017 kiltta organisoivat vaalimisen ja niihin liittyvän tietoisuuden välittämisen uusille sukupolville. Tammisunnuntaina 1999 avattu Vaasan Sotaveteraanimuseo on killan perinnetyön tärkein työkalu. Sen yli 2000:een nouseva vuotuinen kävijämäärä välittää perinnetyötä ja maamme historiaa tehokkaasti. Erityisen ylpeitä olemme siitä, että näiden kävijöiden joukossa on 20–30 koululuokkaa. Tämä merkitsee, että joka vuosi 400–600 nuorta saa tällä tavalla havainnollisen kuvan maamme historiasta viime vuosisadan alkuvuosikymmeniltä, erityisesti sotien aikaisilta kohtalon vuosilta.

Museon pysyvä näyttely esittelee runsaslukuisin esinein (pienoismallein, asein, puhdetöin, puvuin, kunniamerkein jne.), kartoin, piirroksin ja valokuvin maamme sotilas- ja sotahistoriaa kahdelta viime vuosisadalta. Erityishuomio on luonnollisesti viime sodissamme. Museossa on myös merkittävä kohdealueeseen liittyvä kirjasto. Pysyvän näyttelyn lisäksi museoon pystytään vaihtuvalaisiä erikoisnäyttelyitä. Museon 20 vuoden mittaista toimintaa juhlistettiin pienimuotoisella juhlatilaisuudella osana Tammisunnuntain juhlapäivää. Museossa avattiin vuoden 2019 erikoisnäyttely, joksi oli saatu Kansallisarkiston tuottama kiertonäyttely ”Pro Finlandia IV: Venäjä, Baltian maat ja Puola”. Näyttely esittelee Suomen tietä itsenä-

puolustusjuhlasta.

Vaasan Sotaveteraanimuseo toiminut 20 vuotta

Pohjanmaan Maanpuolustuskilta on ottanut keskeiseksi tehtäväkseen maanpuolustukseen liittyvän perinnetyön, perinteiden vaalimisen ja niihin liittyvän tietoisuuden välittämisen uusille sukupolville. Tammisunnuntaina 1999 avattu Vaasan Sotaveteraanimuseo on killan perinnetyön tärkein työkalu. Sen yli 2000:een nouseva vuotuinen kävijämäärä välittää perinnetyötä ja maamme historiaa tehokkaasti. Erityisen ylpeitä olemme siitä, että näiden kävijöiden joukossa on 20–30 koululuokkaa. Tämä merkitsee, että joka vuosi 400–600 nuorta saa tällä tavalla havainnollisen kuvan maamme historiasta viime vuosisadan alkuvuosikymmeniltä, erityisesti sotien aikaisilta kohtalon vuosilta.

Museon pysyvä näyttely esittelee runsaslukuisin esinein (pienoismallein, asein, puhdetöin, puvuin, kunniamerkein jne.), kartoin, piirroksin ja valokuvin maamme sotilas- ja sotahistoriaa kahdelta viime vuosisadalta. Erityishuomio on luonnollisesti viime sodissamme. Museossa on myös merkittävä kohdealueeseen liittyvä kirjasto. Pysyvän näyttelyn lisäksi museoon pystytään vaihtuvalaisiä erikoisnäyttelyitä. Museon 20 vuoden mittaista toimintaa juhlistettiin pienimuotoisella juhlatilaisuudella osana Tammisunnuntain juhlapäivää. Museossa avattiin vuoden 2019 erikoisnäyttely, joksi oli saatu Kansallisarkiston tuottama kiertonäyttely ”Pro Finlandia IV: Venäjä, Baltian maat ja Puola”. Näyttely esittelee Suomen tietä itsenä-

syteen mainittujen maiden näkökulmasta katsottuna ja painottaen niiden vaikutuksia itsenäistymiskehitykseen. Hyvästä yhteistyöstä Kansallisarkiston kanssa kertoo mm. se, että laitoksen pääjohtaja, valtionarkistonhoitaja Jussi Nuorteva oli saapunut avamaan 20-vuotisjuhlanäyttelyä. Museossa ovat olleet esillä myös Pro Finlandia -näyttelykokonaisuuden aikaisemmat osat. Nuorteva on käynyt avamassa kaikki nämä näyttelyt.

Eversti Kalliomaa juhlapuhe pääjuhlassa: Olemme kaikki maanpuolustajia

Porin prikaati on pohjalaisen maanpuolustustyön kannalta keskeisen tärkeä joukko-osasto. Pohjanmaan aluetuomisto on Puolustusvoimien organisaatiossa yksi – vaikkakin pieni – sen osa ja prikaatin Niinisaalon varuskunta on Kainuun ja Uudenmaan prikaatin jälkeen pohjalaismuunnista tulevien varusmiesten tärkein koulutuspaikka. Tässä valossa olikin ilahduttavaa, että prikaatin komentaja, pohjalaistaustainen eversti Mika Kalliomaa oli halukas heti ensimmäisenä komentajavuotenaan tulemaan juhlapuhujaksi Tammisunnuntain maanpuolustusjuhlaan. Tasavallan presidenttiä mukaillen Kalliomaa oli valinnut puheensa temaksi ”Olemme kaikki maanpuolustajia”. Hänen mukaansa pienessä maassa sekä maanpuolustus että yhteiskunnan turvallisuus ovat kaikkien yhteinen asia. Kansan on pääosin samaa mieltä. Maanpuolustuksella on kansan keskuudessa edelleen vahva tuki, varusmiespalveluksen suorittamisen aste on säilynyt riittävän korkealla ja naisten vapaaehtoinen varusmiespalveluksen suorittaminen on kasvussa. Maanpuolustustahdon säilymiseksi edelleen korkea-

na tarvitaan kuitenkin jatkuvaa ponnistelua. Tässä on Kalliomaa mielestä vapaaehtoisella maanpuolustustyöllä oma keskeinen roolinsa.

Musiikkia ja palkitsemisia

Maanpuolustustilaisuuksiin olennaisesti kuuluvasta musiikista vastasi jälleen Laivaston soittokunta päällikkökappellimestarinsa, musiikkikomendantajakapteeni Petri Junnan johdolla. Soittokunta esitti varsin monipuolisen ohjelman, joka sisälsi sekä perinteistä sotilasmusiikkia, mm. juhlan alituis-musiikkina Sibeliuksen Jääkärimarssin – joka pohjalaisen perinteen mukaisesti kuunneltiin seisaalleen nousten – että muuta suomalaista musiikkia. Soittokunnan solistina esiintyneen vaasalaisen sopraanon Katariina Korkmanin esiintyessä mm. herkisteltiin Sibeliuksen ”Svarta rosorin” ja Märtensonin ”Myrskyluodon Maijan” sävelten tunnelmissa. Tilaisuuden jälkeen useat osallistujat kertoivat olleensa ikään kuin pienessä korkeatasoisessa konsertissa.

Tammisunnuntain juhlaan kuuluu perinteisesti Pohjanmaan Maanpuolustuskillan koululaisille järjestämän isänmaallisiaheisen ainekirjoituskilpailun palkintojen jako.

Syksyllä 2018 järjestetystä kilpailusta palkittiin yhdeksän kirjoittajaa seitsemästä eri koulusta. Pääpalkinnon saaja Vasa gymnasiumin opiskelija Daniel Mitts esitti juhlassa voittoisan kirjoituksensa ”Farfars gevär”. Sekä aineen sisältö että Danielin esitystapa herättivät yleisössä ihastusta. Kilta huomioi lopuksi ansioristillään killan maanpuolustustyötä merkittävästi tukeneita henkilöitä. Palkitut edustivat tällä kertaa killan keskeisiä yhteistyötahoja: Suojeluskuntien ja Lotta Svärdirin Perinteiden liiton puheenjohtaja Markus Anaja, Pohjanmaan aluetuomiston käytännön maanpuolustustyön tukemisessa pitkään mukana olleet yliluutnantti Tom Sundell ja toimistosiihteri Kirsti Tikka sekä JP 27 Perinneyhdistyksen Vaasan osaston puheenjohtaja Brage Forssten. Juhlapäivän pääesityksille, valtionarkistonhoitaja Jussi Nuortevalle, eversti Mika Kalliomaaalle ja musiikkikomendantajakapteeni Petri Junnalle luovutettiin kiitokseksi killan pöytästandaari. Juhlapäivä päättyi Laivaston soittokunnan johdolla laulettuun Vaasan marssiin.

Ilkka Virtanen

Kuvat: Raimo Latvala

Valtionarkistonhoitaja Jussi Nuorteva on avannut Vaasan Sotaveteraanimuseon 20-vuotisjuhlanäyttelyyn Pro Finlandia IV ja luovuttanut näyttelyyn liittyvän kirjan museolle

Musiikkikomendantajakapteeni Petri Junnan johtama Laivaston soittokunta ja sopraano Katariina Korkman Myrskyluodon Maijan tunnelmissa